

Tillsammans för ett hållbart och levande Örebro län

Vi främjar en hållbar utveckling och gör verklighet av nationella mål utifrån länets förutsättningar. Med bred och djup kunskap arbetar vi nära verksamheter, människor och natur och gör avvägningar mellan olika intressen.

Titel: Strategisk plan 2019–2022

Utgivare: Länsstyrelsen i Örebro län

Diarienummer: 100-580-2020

Publikationsnummer: 2020:2

Bilder: Mostphotos och Länsstyrelsen i Örebro län

Tryck: 2020, DanagårdsLitho, Ödeshög

Innehåll

Uppdrag och vision	7
Styrmodell och strategisk plan	9
Agenda 2030	10
Rättighetsperspektiv och strategiska områden 2019–2022.....	13
Energi och klimat.....	16
Landsbygdens utveckling.....	18
Civilt försvar	20
Digitalisering	22
Strategisk kompetensförsörjning	24

Uppdrag och vision

Länsstyrelsens uppdrag är att främja en hållbar utveckling och göra verklighet av nationella mål utifrån länets förutsättningar. Med bred och djup kunskap arbetar vi nära verksamheter, människor och natur och gör avvägningar mellan olika intressen. Detta gör vi allra bäst med respekt för, och kunskap om, de unika förutsättningar som präglar Örebro län.

Vår vision för framtiden är **Tillsammans för ett hållbart och levande Örebro län** och är ett resultat av den visionsresa vi gjorde med alla medarbetare under 2018.

Tillsammans står för att vi inte på egen hand kan klara av vårt uppdrag, vi är beroende av andra aktörer i samhället och vi behöver också samarbeta internt i myndigheten för att kunna hantera komplexa samhällsutmaningar.

Hållbart betyder att vårt arbete genomsyras av de tre dimensionerna av hållbarhet – ekonomisk, social och miljömässig.

Vår vision är också ett **levande** Örebro län där människor, företag, djur och natur, lever, verkar och växer.

Vägledande för vårt arbete mot visionen är våra ledord serviceinriktade, samverkande, rättssäkra och drivande. Med avstamp i den statliga värdegrunden tydliggör de hur vi vill uppfattas och vad som ska prägla vårt arbete i vardagen.

Styrmodell och strategisk plan

Länsstyrelsens uppdrag formuleras i länsstyrelseinstruktionen och i det årliga regleringsbrevet från regeringen. Vår styrmodell skapar ett sammanhang som beskriver hur vi omsätter och tolkar regeringens styrning i vår verksamhet. Den strategiska planen ska visa vägen mot vår vision.

Styrmodellen beskriver hur våra styrdokument relaterar till varandra och skapar en utgångspunkt för hur vi prioriterar, genomför och följer upp arbetet.

Målsättningen är att det ska bli tydligare hur den politiska inriktningen får genomslag i verksamheterna. Det ger oss bättre möjligheter att använda våra resurser på bästa sätt så att vi, i förlängningen, når vår vision. Den strategiska planen anger myndighetens långsiktiga prioriteringar för de kommande åren och ska på så sätt bidra till bättre planeringsförutsättningar, prioritering, uppföljning och lärande i organisationen.

I den strategiska planen 2019–2022 lyfter vi fram strategiska områden som vi kommer att ha extra fokus på under denna period och som kräver samarbete mellan enheter, avdelningar och verksamhetsområden för att nå framgång.

Den strategiska planen syftar till att etablera och synliggöra nya former för samverkan som utgår ifrån tvärsektoriella utmaningar som kräver ett samlat agerande och därmed samverkan, både internt och externt. Den strategiska planen ska också bidra till att synliggöra de utmaningar vi står inför, på kort och lång sikt.

Myndighetens uppdrag

- Länsstyrelseinstruktion
- Författningar
- Budgetproposition
- Regleringsbrev
- Särskilda uppdrag

Vår tolkning av uppdraget

- Vision
- Ledord
- Strategisk plan
- Verksamhetsplan

Utvärdera

Planera

Redovisa

Genomföra

Sverige ska vara ledande

Sverige ska vara ledande i genomförandet av FN:s globala agenda. I handlingsplanen för Agenda 2030, som avser åren 2018–2020, beskriver regeringen ett antal centrala åtgärder för en hållbar utveckling som förväntas ge resultat och effekter under kommande år. Länsstyrelsens verksamheter bidrar direkt eller indirekt till samtliga mål i Agenda 2030 och vi ska arbeta strategiskt för att bidra till att målen uppfylls inom ramen för vårt uppdrag och våra verksamheter.

Analys av Örebro län

Länsstyrelsen har genomfört en nulägesanalys av utvecklingen i Örebro län utifrån målen i Agenda 2030. Örebro län presterar i huvudsak som Sverige som helhet för samtliga globala mål. De största utmaningarna för Örebro län är att säkerställa en hållbar konsumtion och produktion (mål 12), bekämpa klimatförändringarna (mål 13) och säkerställa en bevarad biologisk mångfald (mål 15). Vi har också utmaningar i frågor angående ojämlikhet (mål 10) samt ökning av våldsbrott och minskad upplevd trygghet (mål 16). Nulägesanalysen kommer att vara en viktig del i Länsstyrelsens fortsatta arbete med Agenda 2030.

Mål för Agenda 2030

- Länsstyrelsens verksamheter bidrar till att målen i Agenda 2030 nås.
- Vi utvecklar och driver samverkan både intern och externt.

Målet ska nås genom

- ökad kunskap om Agenda 2030
- samverkan och utvecklade arbetssätt
- information om och bidrag till genomförandet av agendan på lokal och regional nivå.

Rättighetsperspektiv och strategiska områden 2019–2022

Myndighetens rättighetsperspektiv och strategiska områden ska bidra till att vi når vår vision och genomför vårt uppdrag med god måluppfyllelse. De strategiska områdena har identifierats mot bakgrund av en omvärldsanalys av de trender vi ser i samhällsutvecklingen internationellt, nationellt och regionalt. De återspeglar inriktningen i den nationella politiken och har bäring på regeringens styrning och uppdrag till länsstyrelserna.

Rättighetsperspektiven och de strategiska områdena är därför långsiktiga och sektorsövergripande och förutsätter att olika delar av verksamheten bidrar och deltar aktivt i arbetet. Inom den strategiska planens rättighetsperspektiv och strategiska områden har målsättningar för vad myndigheten ska åstadkomma formulerats.

De rättighetsperspektiv myndigheten ska arbeta med är:

- Mänskliga rättigheter
- Jämställdhet
- Barnrätt

De strategiska områden för Länsstyrelsen i Örebro län är:

- Energi och klimat
- Landsbygdens utveckling
- Civilt försvar
- Digitalisering
- Strategisk kompetensförsörjning

Rättighetsperspektiv

Mänskliga rättigheter omfattar varje människa. Det är regeringen, myndigheter, kommuner och regioner som har det största ansvaret att skydda människor och se till att de får sina rättigheter tillgodosedda.

I FN:s allmänna förklaring och de efterföljande konventionerna definieras mänskliga rättigheter. De ytterligare sju konventionerna, som fördjupar rättigheterna för speciellt utsatta grupper i samhället, inkluderar bland annat att stärka kvinnors rättigheter, jämställdhet mellan kvinnor och män, barns rättigheter och deras rätt till inflytande samt rättigheter som personer med funktionsnedsättning har.

Regeringens strategi (Skr 2016/17:29) för det nationella arbetet med mänskliga rättigheter tar sin utgångspunkt i målet om att säkerställa full respekt för Sveriges internationella åtaganden om mänskliga rättigheter. Genom att belysa och arbeta med perspektivfrågorna kontinuerligt kan vi i högre utsträckning respektera, skydda och uppfylla de mänskliga rättigheterna i hela Länsstyrelsens verksamhet.

Den strategiska planen har tre rättighetsperspektiv som myndigheten ska arbeta med under åren 2019–2022: mänskliga rättigheter, jämställdhet och barnrätt. De har alla sitt ursprung i länsstyrelsens uppdrag från riksdag och regering.

Mänskliga rättigheter

Ansvaret för att de mänskliga rättigheterna inte kränks vilar på regeringen samt all statlig, regional och kommunal verksamhet. Länsstyrelsen har en viktig roll i arbetet med att säkerställa att mänskliga rättigheter beaktas på regional och lokal nivå.

Jämställdhet

Jämställdhetsintegrering är idag en internationellt etablerad metod för att bedriva jämställdhetsarbete. Länsstyrelsens uppgift är att stödja, samordna och utveckla arbetet med jämställdhetsintegrering på regional nivå, vilket är centralt för genomförandet av jämställdhetspolitiken i länet.

Barnrätt

FN:s konventionen om barnets rättigheter införlivas i svensk lag den 1 januari 2020. För att kunna arbeta utifrån FN:s konvention om barnets rättigheter i praktiken krävs ett barnrättsperspektiv i verksamheter. Ett barnrättsperspektiv innebär att både den enskilda medarbetaren och hela verksamheten arbetar rättighetsbaserat och har strategier för arbetet med barnets rättigheter. Det innebär till exempel insatser för att säkerställa barnets rättigheter i åtgärder eller vid beslut som rör barn eller får konsekvenser för barn.

Mål för rättighetsperspektiv

- Alla människor i länet får sina mänskliga rättigheter tillgodosedda.
- De nationella jämställdhetsmålen nås.
- Barns bästa beaktas.

Målet ska nås genom

- ett samordnat internt och externt arbete med mänskliga rättigheter, jämställdhet och barnrätt
- kompetensutveckling om mänskliga rättigheter, jämställdhet och barnrätt.

Energi och klimat

Klimatet är den viktigaste överlevnadsfrågan för kommande generationer.

Klimatförändringar leder till ökad frekvens av extremväder med översvämningar, ras och skred, torka, problem med dricksvattenförsörjning, bränder och stormar som följd. På senare år har Örebro län drabbats av skördebortfall, problem med dricksvattenförsörjningen, skogsbränder och översvämningar till följd av extremväder. Länet ingår i den del av Sverige som hade den högsta temperaturavvikelsen 2018 i jämförelse med normal (medelvärde 1961–1990 i C°) temperatur.

Jordens temperatur ökar men länets klimatutsläpp minskar

Utsläpp av koldioxid och andra så kallade växthusgaser i atmosfären gör att jordens medeltemperatur ökar. Förbränning av fossila bränslen som till exempel olja, kol och naturgas för el- och värme, i industriprocesser och för transporter, svarar för det största bidraget till klimatförändringen både i Sverige och världen i stort. Örebro läns klimatutsläpp minskar totalt sett – dock har utsläppen från fjärrvärmeverk, industri och flyg ökat. På transportområdet minskar utsläppen inte heller i samma takt som riksgenomsnittet och resor och transporter står för en stor del av utsläppen i länet. Majoriteten av övriga sektorer har en snabbare minskning av utsläpp än nationellt.

Internationella, nationella och regionala insatser behövs

Klimatfrågornas betydelse blir allt tydligare och långtgående åtgärder krävs för att den globala temperaturhöjningen ska begränsas till 1,5 grader. Målsättningen är att halten av växthusgaser i atmosfären ska stabiliseras på en nivå som innebär att människans påverkan på klimatsystemet inte blir farlig. Målet ska uppnås på ett sådant sätt och i en sådan takt att den biologiska mångfalden bevaras, livsmedelsproduktionen säkerställs och andra mål för hållbar utveckling inte äventyras. Sverige har tillsammans med andra länder ett ansvar för att det globala målet kan uppnås.

De åtgärder som krävs för att klara klimatmålet är omfattande och kräver sektorsövergripande insatser på internationell, nationell och regional nivå.

Energiöverenskommelsen är en långsiktig inriktning för svensk energipolitik och utgör en gemensam färdplan för en kontrollerad övergång till ett helt förnybart elsystem. Målet är 100 procent förnybar elproduktion år 2040.

På regional nivå har Länsstyrelsen i Örebro län och Region Örebro län antagit ett Energi- och klimatprogram för Örebro län 2017–2020 där de tre övergripande målen är minskade utsläpp av växthusgaser, ökad andel förnybar energi och energieffektivisering. Ett nytt program tas för under 2020. För att nå målen till 2030 behövs ökade och samlade insatser kring transportsnåla strukturer och energieffektiva transportslag, i kombination med ökad produktion och användning av förnybara bränslen. Arbetet för ett hållbart resande och transporter har intensifierats och flera projekt pågår, men fortsatta insatser behövs.

Vi behöver anpassa och rusta samhället för de pågående klimatförändringarna. Genom att minimera våra utsläpp av växthusgaser kan vi bromsa höjningen av klimatpåverkande gaser. Det handlar också om att arbeta med klimatanpassning. Ju bättre vi anpassar samhället till det förändrade klimatet, desto lägre blir kostnaderna för kris hantering vid mer extrema väder.

Mål för Energi och klimat

- Minskad klimatpåverkan.
- Ökad energieffektivisering.
- Ökad användning av förnybar energi.
- Länets kommuner och verksamheter är bättre rustade för klimatförändringar.

Målet ska nås genom att

- vi genomför länets energi- och klimatprogram
- vi har fullföljt vårt uppdrag i klimatanpassningsförordningen och stöttar kommunernas klimatanpassning
- vi har tagit fram en handlingsplan för klimatanpassning.

Landsbygdens utveckling

Digitalisering, ökad efterfrågan på hållbar och närproducerad mat, naturturism, bevarandet av biologisk mångfald i skog och betesmarker skapar nya möjligheter för landsbygden.

Under decennier har befolkningen på landsbygden minskat samtidigt som befolkningen i städer och tätorter ökat. Företag har lagts ner eller flyttat och den offentliga servicen har minskat. De som lämnar landsbygden för städer och tätorter är ofta yngre personer och kvar blir den äldre befolkningen. För många kommuner är detta en utmaning.

Livskraftig landsbygd med likvärdiga möjligheter

Det övergripande målet för den sammanhållna landsbygdspolitiken är en livskraftig landsbygd med likvärdiga möjligheter till företagande, arbete, boende och välfärd som leder till en långsiktig hållbar utveckling i hela landet. För att främja landsbygdens utveckling behöver vi samarbeta och ge förutsättningar för att landsbygden ska utvecklas på ett långsiktigt och hållbart sätt. Länsstyrelsen har identifierat ett antal områden som ska prioriteras de kommande åren.

Utbyggnad av bredband

Utbyggnaden av bredband på landsbygden är av stor betydelse för att klyftan mellan stad och landsbygd ska minska. Det skapar också förutsättningar för näringslivet att växa och för människor att bo och utvecklas på landsbygden. Länsstyrelsen har tillsammans med Region Örebro län i uppdrag att samordna och främja bredbandsutbyggnaden i länet.

Skogen som resurs

Skogen är en av de nationellt viktigaste industriella råvaruresurserna, samtidigt som den har stor betydelse för bland annat biologisk mångfald, besöksnäring samt jakt och friluftsliv. I framtagandet av ett regionalt skogsprogram är det viktigt att samtliga värden och aspekter på brukandet av skogen beaktas och värnas. Inte minst är det viktigt att förstå skogens värde ur ett landsbygdsperspektiv.

Livsmedelsproduktion

Länsstyrelsen har i samarbete med Region Örebro län tagit fram en regional livsmedelshandlingsplan. Målet är att öka den hållbara livsmedelsproduktionen i länet, i hela livsmedelskedjan. Livsmedelsproduktionen ska öka företagandet och konkurrenskraften i livsmedelskedjan och bidra till en ökad självförsörjningsgrad. Produktionen ska ske på ett hållbart sätt där hänsyn tas till miljön och där den biologiska mångfalden värnas och stärks.

Natur- och kulturturism

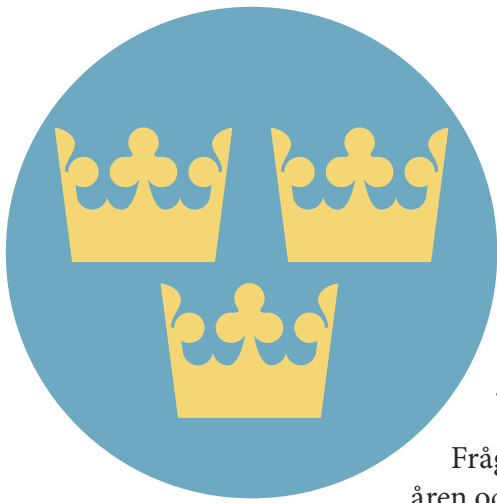
Natur- och kulturturism är en av landsbygdens framtidsnäringar. På landsbygden i Örebro län finns cirka 270 naturreservat och två nationalparker där flera företag verkar inom turismnäringen. Hjälmarén är Sveriges fjärde största sjö och viktig som dricksvattenkälla, för yrkesfisket och för bad och rekreation. Det finns även många naturvärden i och kring Hjälmarén vilket ger goda förutsättningar att kunna utveckla besöksnäring och friluftsliv.

Mål för landsbygdens utveckling

- Länet har levande landsbygder.
- Hållbara och konkurrenskraftiga företag främjas.
- Attraktiva livsmiljöer.
- Lantbruk med ökad livsmedelsproduktion.
- Hållbart skogsbruk.

Målet ska nås genom att

- öka tillgång till höghastighetsbredband
- öka hållbar livsmedelsproduktionen
- underlätta för företag inom livsmedelskedjan att klara regler och villkor
- öka utbudet av natur- och kulturturism och friluftsliv
- öka bioekonomi och klimatnytta genom att skogen brukas hållbart.

Civilt försvar

När världen blir allt mer sammankopplad kan finansiella kriser, ekologiska hot, pandemier och krig förändra maktbalanser.

Frågor kring landets säkerhet har aktualiserats i Sverige de senaste åren och har påverkat regeringens prioriteringar avseende uppbyggnad av totalförsvaret och kapacitet att hantera oförutsedda händelser.

Ett modernt totalförsvar

Länsstyrelsens uppdrag och organisation påverkas direkt och indirekt av säkerhetsläget i vår omvärld. Den försvarspolitiska inriktningen 2016–2020 är styrande för den verksamhet som ska bedrivas för att skapa ett modernt totalförsvar, med en återupptagen planering för det civila försvaret. I egenskap av bevakningsmyndighet fick länsstyrelserna i uppdrag av regeringen i december 2015 att påbörja totalförsvarsplanering.

Försvara och främja Sveriges säkerhet

Riksdagen har beslutat att målet för det militära försvaret från och med 2016 ska vara att enskilt eller tillsammans med andra, inom och utom landet, försvara Sverige och främja vår säkerhet genom att

- hävda Sveriges suveränitet, värna suveräna rättigheter och nationella intressen
- förebygga och hantera konflikter och krig
- skydda Sveriges handlingsfrihet vid politiska, militära eller annan påtryckning och om det krävs försvara Sverige mot incidenter och väpnat angrepp
- skydda samhället och dess funktionalitet i form av stöd till civila myndigheter.

Vi samordnar arbetet med civilt försvar i länet

Målen för det civila försvaret är att

- värna civilbefolkningen
- säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna
- bidra till Försvarsmaktens förmåga vid ett väpnat angrepp eller krig i vår omvärld.

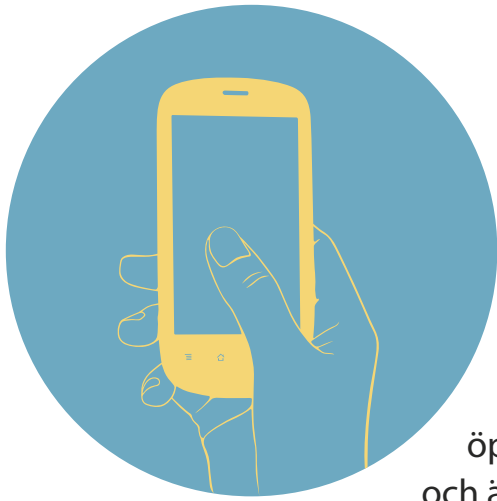
Offentliga och privata aktörer påverkas av totalförsvarsplaneringen. Länsstyrelsens roll är att samordna arbetet och att stödja kommuner och regioner i deras arbete med civilt försvar. Arbetet med civilt försvar bygger på samhällets befintliga krisberedskap.

Mål för civilt försvar

- Ledningsförmågan över hela hotskalan i länet är god.
- De samhällsviktiga funktionerna på Länsstyrelsen är robusta och uthålliga.

Målet ska nås genom att

- vi har en väl utvecklad totalförsvarsplanering
- säkerhetsskyddets olika delar är väl utvecklade på myndigheten
- vi har en utbildad, övad och bemannad kris- och krigsorganisation.

Digitalisering

Digitalisering och ny teknik ändrar förutsättningar för människan och samhället i stort. Samhällsutvecklingen gör att vi idag kräver öppenhet, transparens och snabb respons på frågor och ärenden samtidigt som vi behöver ta hänsyn till informationssäkerheten.

Arbetsmarknaden står inför stora förändringar mot bakgrund av bland annat automation och robotisering. Alla typer av organisationer, både offentliga och privata, behöver följa utvecklingen och fortlöpande ta ställning till hur användandet av ny teknik kan bidra till verksamhetsutveckling och vilka krav den ställer på förändrade arbetssätt.

Ökad digitalisering ställer också högre krav på informationssäkerhet. Det är därför viktigt att vi kan göra avvägningar mellan teknik, tillgänglighet, säkerhet och integritet.

Regeringen beslutade 2017 om en strategi för ett hållbart digitaliserat Sverige där målet är att Sverige ska vara bäst i världen på att använda digitaliseringens möjligheter. Utifrån denna ambition har länsstyrelserna tagit fram en nationell digital strategi för myndigheternas digitala utveckling. Målet är att digitaliseringen ska skapa större nytta för samhället, förenkla för medborgare och medarbetare genom nya eller förändrade arbetssätt, förändrat beteende och digital teknik.

Länsstyrelsen använder idag flera olika digitala miljöer och är i många avseenden också beroende av andra myndigheters system och data.

Digitalisering ökar kraven på säkerhet

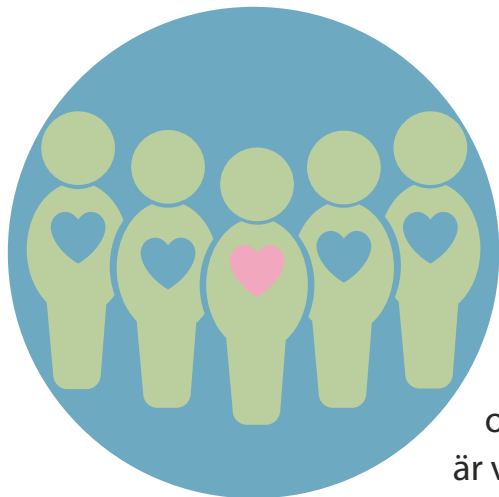
Målsättningarna för det strategiska området digitalisering handlar om att ta nästa steg i den digitala utvecklingen av myndigheten – samtidigt som vi utvecklar kunskap om de avvägningar som kommer att krävas mellan teknik, tillgänglighet, säkerhet och integritet. Utgångspunkten i vår målbild är att förenkla kontakten för individen och samhället och bemöta dem utifrån deras behov.

Mål för digitalisering

Länsstyrelsen i Örebro län är en digital myndighet.

Målet ska nås genom att

- vi har digitala arbetssätt och digital handläggning
- vår digitala kommunikation är tillgänglig och effektiv
- ett ledningssystem för informationssäkerhet är implementerat
- informationssäkerhet är en naturlig del i verksamhetens kvalitetsarbete.

Strategisk kompetensförsörjning

Länsstyrelsen är en kunskapsmyndighet och våra medarbetare och deras kompetens är vår främsta tillgång.

Rekrytera och utveckla kompetens

Kompetensförsörjning handlar om att rekrytera rätt kompetens samtidigt som vi utvecklar de medarbetare som finns i myndigheten. Det är viktigt att se helheten i kompetensförsörjningen, vilket innebär att vi ska attrahera, rekrytera, utveckla och behålla kompetens på ett strategiskt sätt.

Idag lever vi i ett kunskapsintensivt och digitalt samhälle och det är därför viktigt att förstå vilken kompetens vi behöver i förhållande till våra uppdrag. Alltmer komplexa samhällsutmaningar och uppdrag ställer krav på både expert- och generalistkompetens.

Framtidens kompetens

Framtidens arbetsliv tenderar att bli allt mer rörligt. Därför behöver vi medarbetare som är breda i sin kompetens och flexibla i sin hållning och snabbt kan sätta sig in i nya arbetsuppgifter. Framtidens arbetsliv kräver också att vi aktivt verkar för att vara en attraktiv arbetsgivare där medarbetare kan utvecklas och stimuleras så att de stannar kvar.

En aktiv kompetensförsörjning ska bidra till att vi förenklar och förbättrar arbetsätt och ser nya utvecklingsmöjligheter.

I och med den snabba utvecklingen i vår omvärld är det av yttersta vikt att vi arbetar med strategisk kompetensförsörjning på alla plan i myndigheten. Det är viktigt att vi säkerställer att vi även i framtiden är en attraktiv arbetsgivare.

Mål för strategisk kompetensförsörjning

Vi har en strategisk och långsiktig kompetensförsörjning.

Målet ska nås genom att vi

- vet vilken kompetens vi har
- förstår vilken kompetens vi behöver
- rekryterar rätt kompetens
- utvecklar medarbetarnas kompetens.

Länsstyrelsen
Örebro län

Länsstyrelsen i Örebro län
Stortorget 22, 701 86 Örebro
010-224 80 00
orebro@lansstyrelsen.se
www.lansstyrelsen.se/orebro